

KANTAR EMOR

Vingugaasi andur –
teadlikkus, olemasolu, barjäärid

Juuli 2019

Sisukord

	Sissejuhatus ja tulemuste kokkuvõte	3
1	Üldised tulemused	9
2	Tahkekütteil töötava kütteseadmega kodud	12
3	Korstnaga ühendatud gaasiseadmega kodud	20
	Lisad	29

Sissejuhatus

- Uuringu eesmärgiks oli viia läbi plahvatusohu teadlikkuse uuring, et kaardistada Eesti elanikkonna teadlikkus, käitumine ja hoiakud seoses lõhkekehade leidmise ja valmistamisega ning pürotehnika kasutamisega. Tegemist on kordusuuringuga 2013. aastal läbi viidud samateemalisele uuringule. Seetõttu on lisaks praeguse olukorra fikseerimisele eesmärgiks kaardistada uuringute vahelisel perioodil tehtud ennetustöö tulemusel toimunud muutusi elanike teadlikkuses, käitumises ja hoiakutes. Sellel aastal oli uuringule lisatud uus teemaplokk, mille eesmärgiks oli **kaardistada teadlikkust vingugaasi anduri vajalikkusest, selle olemasolust ja võimalikest barjääridest selle paigaldamisel Eesti kodudes. Käesolev aruanne keskendub sellele viimasele plokile.**
- Uuringu küsitlustöö viisime läbi vahemikus 17. juuni – 2. juuli 2019.
- Vastavalt hinnapäringu dokumendile toimus andmekogumine telefoniintervjuu (CATI – Computer assisted Telephone Interviewing) ja veebiküsitluse (CAWI – Computer Assisted Web Interviewing) kombineeritud vormis. Vastavalt hankedokumendile viisime telefoni teel läbi vähemalt 30% intervjuudest ja veebiuuringuna mitte üle 70% intervjuudest. Küsitlustöö käigus kujunenud valimi kaalusime esinduslikuks soo, vanuse, rahvuse, Päästeameti regioonide jaotuse ning asula tüübi alusel.
- Küsitletavate sihtrühm: Eesti elanikud vanuses 15-74 aastat. Uuringu valimi moodustasid 2182 vastajat. Igas regioonis küsitlesime vähemalt 400 inimest.
- Uuringu tellija on Päästeamet.
Tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale.

Põhitulemused

- Tahkekütteil töötav kütteseade või korstnaga ühendatud gaasiseade on veidi enam kui poolel valimist, sealjuures tahkekütteil töötav kütteseade 49 protsendil ja korstnaga ühendatud gaasiseade 13 protsendil vastajatest.
- Keskmisest rohkem on **tahkekütteil töötavaid kütteseadmeid** eestlaste, vanema vanusrühma (51-64-aastased), maa-asulate ning Lääne ja Lõuna regiooni kodudes.
  - 55 protsendil selle kütteseadmega kodudest on olemas vingugaasi andur. Sagedamini on vingugaasi anduri paigaldanud muust rahvusest, nooremad (15-39-aastased), Põhja regioonis ning Tallinnas elavad vastajad. Probleemaatilisemad on eestlased, maa-asulate ja Lääne regiooni elanikud, kes keskmisest sagedamini omavad tahkekütteil töötava kütteseadet, kuid vingugaasi andurit sealjuures keskmisest harvem. Mittepaigaldamise põhjuseks on seni olnud kõige enam vajalikkuse küsimus – lahtiste vastuste põhjal saab järeldada, et ilma vingugaasi andurita vastajad pole selle paigaldamise olulisust endale tähtsustanud.
- **Korstnaga ühendatud gaasiseadmepõhinevat küttesüsteemi** kasutatakse enam Põhja ja Ida regioonis ning suuremates linnades (sh Tallinnas). Keskmisest sagedamini on see küttesüsteem kasutusel muust rahvusest elanike kodudes.
  - Vaatamata sellele, et korstnaga ühendatud gaasiseadmepõhineva küttega kodudes on vingugaasi anduri paigaldus kohustuslik, on antud sihtrühmast selle endale paigaldanud 2/3 (67%). Keskmisest tublimad paigaldajad on muust rahvusest vastajad ning Tallinna elanikud. Probleemaatiliseks on maa-asulad ja Lääne regioon, kuid seal on ka antud kütteseadme levik keskmisest tunduvalt madalam. Need vastajad, kes pole oma kodudesse vingugaasi andurit paigaldanud, pole selle peale lihtsalt tulnud ega seda seni vajalikuks pidanud – seda tuleb keskmisest tunduvalt sagedamini ette 51-74 aastaste elanike seas.
- Kõige rohkem **vajatakse infot vingugaasi anduri paigaldamise kohta** – miks ja kuhu peaks selle paigaldama. Samuti soovitakse üldinfot ja infot seadme kohta ning selle kohta, kust seda osta saaks. 14% vastajatest, kellel vingugaasi andur puudub, ei soovi või ei pea lisainfot selle kohta vajalikuks ning 13% leiab, et neil on juba vastav info olemas.

Vingugaasi anduri puudumise põhjused Põhja regioonis

Tahkekütte kodud

- Põhja regioonis oli kokku tahkekütte töötava kütteseadmega vastajaid 38%, mis on nelja erineva regiooni lõikes keskmisest madalam osakaal. Nendest 40% ei ole koju vingugaasi andurit paigaldanud, sealhulgas paistsid keskmisest rohkem silma eestlased ning põhiharidusega vastajad.
- Enim mainitud põhjus anduri mitte-paigaldamiseks on **vajaduse puudumine**, mida toovad enim välja keskealised inimesed. Oluliselt on mainitud ka seda, et **paigaldamine ei ole päevakorda tulnud või on see unustatud** – peamiselt vastavad nõnda naised.
- Vaadates põhjuseid üldisemas võtmes, on anduri paigaldamise vajalikkusest või põhimõttest arusaamises peamine riskigrupp keskealised, nagu ka eelnevalt mainitud. Kombineerides paigaldusega seotud põhjused, näevad raskusi kõrge sissetulekuga Põhja regiooni elanikud. Muud mured, nagu vingugaasi anduri heli või maksumus, mängivad rolli peamiselt muust rahvusest, noorte ning keskhariidusega inimeste vingugaasi anduri puudumises. Vanemas eas inimesed on riskigrupiks põhjusega, et nende arvates on suitsuanduri olemasolul vingugaasi andur ebavajalik.
- **Kokkuvõttes on Põhja regioonis teiste piirkondadega võrreldes madalaim protsent vingugaasi anduri mitte-paigaldanuid. Peamiseks põhjuseks, miks inimesed ei ole vingugaasi andurit paigaldanud, on selle vajalikkuse tunnetuse puudumine. Peamiseks riskigrupiks on eestlased ning madalama haridusega inimesed. Ka keskealised ning vanemas eas inimesed on grupid, kellele tähelepanu pöörata.**

Korstnaga ühendatud gaasiseadmega kodud*

- Põhja regioonis oli kokku korstnaga ühendatud gaasiseadmetega vastajaid 16%, nendest 30% ei oma vingugaasi andurit. Gaasiseadmetega kodudes on eestlased oluliselt passiivsemad vingugaasi anduri paigaldamise suhtes kui muust rahvusest inimesed. Veidi madalam on näitaja ka naiste ning noorte puhul.
- Peamiseks vingugaasi anduri mitte-paigaldamise põhjuseks tuuakse **unustamine** või sellele **mitte-mõtlemine**. Antud asjaolu peamiseks riskirühmaks on kõrgharitud naised vanusevahemikus 51-64-aastat. Paigaldamisega seotud takistused on murekohaks just noortele. Muud põhjused, nagu anduri maksumus, kasutamine või tekitatav lärm, on takistuseks peamiselt muust rahvusest inimestele, noortele ning keskhariidusega Põhja regiooni elanikele.
- **Kokkuvõttes on ka korstnaga ühendatud gaasiseadmega kodudes vingugaasi anduri mitte-paigaldanuid osakaalult madalaim protsent võrreldes teiste regioonidega. Peamised põhjused, miks andurit ei ole paigaldatud, on teadmatus/unustamine/pole pähe tulnud. Riskigrupiks on eelkõige taas eestlased ning mõneti ka naisterahvad.**

* väike valim, 28 vastajat

Vingugaasi anduri puudumise põhjused Lääne regioonis

Tahkekütteil kodud

- Lääne regioonis oli kõige rohkem tahkekütteil põhineva kütteseadmega kodusid, kokku 70%. Neid, kes pole vingugaasi andurit koju paigaldanud, on 53% - see on regioonide võrdluses kõrgeim protsent. Mitte-paigaldajate hulgas on statistiliselt oluliselt enam keskealiseid inimesi ning mõneti ka keskmise sissetulekuga elanikke.
- Enim mainitud mitte-paigaldamise põhjuseks tuuakse asjaolu, et see on ära unustatud või pole sellele mõeldud. Lääne regiooni elanikud arvavad ka teistest enam, et suitsuanduri olemasolul ei ole vingugaasi andur niivõrd oluline. Sotsiaal-demograafilises lõikes ei tule välja eristuvat riskigruppi.
- Need, kes ei tunne vajadust vingugaasi anduri paigaldamiseks või ei saa hästi aru, miks see vajalik on, on eelkõige kõrgharidusega ning kõrge sissetulekuga inimesed, kuid põhjuse osakaal on kõrge igas sotsiaal-demograafilises grupis ning see on ka peamine, populaarseim põhjendus.
- **Kokkuvõttes on Lääne regioonis vaja tähelepanu pöörata kõigile, kuna sotsiaal-demograafilisi eristumisi ei ilmnenu ja osakaal on kõrge kõigi gruppide üleselt.**

Korstnaga ühendatud gaasiseadmega kodud

- Valim on selles piirkonnas järeltuste tegemiseks liiga väike (9 vastajat).

Vingugaasi anduri puudumise põhjused Lõuna regioonis

Tahkeküttel kodud

- Lõuna regioonis oli kokku 64% tahkeküttel töötava kütteseadmega vastajaid, neist vingugaasi andurit ei olnud paigaldatud 46%-l. Statistiliselt olulisi erinevusi sotsiaal-demograafilistes lõigetes ei ole.
- Enim mainitud põhjus anduri mitte-paigaldamiseks on 'ei tea, ununenud, pole sellele mõelnud' kuid aspekt on võrreldes Lääne ja Ida regioonidega mainitud vähem.
- Teadmatus ning unustamisega seotud põhjused on peamiseks murekohaks 40-50-aastaste puhul. Paigalduse keerukust on sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes mainitud sarnasel määral ehk eristuvaid riskigruppe ei ole. Muud põhjused nagu anduri kallidus/lärm/kasutamine, on probleemiks noortele ning ka muust rahvusest inimestele. Suitsuanduri olemasolu piisavust toovad välja kõrgema sissetulekuga inimesed.
- **Kokkuvõttes on Lõuna regioonis suur osakaal tahkeküttel kodudes elavaid inimesi, kes ei ole vingugaasi andurit paigaldanud. Peamisteks riskirühmadeks on naised ja 40-50-aastased, kuid tähelepanu vajavad kõik sihtrühmad, kuna populaarseim põhjendus anduri mitte-paigaldamiseks on unustamine ja teadmatus.**

Korstnaga ühendatud gaasiseadmega kodud

- Valim on selles piirkonnas järeltuste tegemiseks liiga väike (16 vastajat).

Vingugaasi anduri puudumise põhjused Ida regioonis

Tahkekütte kodud

- Ida piirkonnas oli tahkekütte töötavate vastajate hulk 38%, neist 45%-l pole paigaldatud vingugaasi andurit. Sotsiaal-demograafilistes lõigetes ei ole statistiliselt oluliselt eristuvaid gruppe.
- **Teadmatuse** ning **unustamisega seotud põhjused** toovad eelkõige välja põhiharidusega noored inimesed ning antud asjaolu on **peamine põhjus vingugaasi anduri mitte-paigaldamiseks Ida regiooni elanike hulgas**. Ida regioonis oli võrreldes teiste regioonidega keskmisest tunduvalt enam neid, kes tõid paigaldamise takistusena välja selle kallist hinda, mida mainivad teistest enam mehed. 15% mainib ka paigaldamisega seotud takistusi ning 14% väidab, et suitsuanduri olemasolul ei ole vingugaasi andur vajalik.
- **Kokkuvõttes on vajalik tähelepanu pöörata vingugaasi andurite kohta info jagamisele, kuna teadmatus on peamine mitte-paigaldamise põhjus. Riskigruppe ei eristu.**

Korstnaga ühendatud gaasiseadmega kodud*

- Korstnaga ühendatud gaasiseade on Ida regioonis 20%-l vastajatest. Vingugaasi andurit ei ole neist paigaldatud 37%-l.
- Ida regiooni elanike hulgas on esmatähtis põhjus vingugaasi anduri mitte paigaldamiseks, et **seda ei ole veel jõutud teha**. Viiendik ei oska põhjust öelda.
- **Kokkuvõttes vajavad tähelepanu kõik sotsiaal-demograafilised sihtrühmad. Põhjuseks on suuresti toodud, et ei ole veel jõutud andurit paigaldada, seega oleks asjakohane luua meeldetuletav reklaam või muu lahendus, mis inimestele paigaldust meelde tuletaks.**

* väike valim, 34 vastajat

1

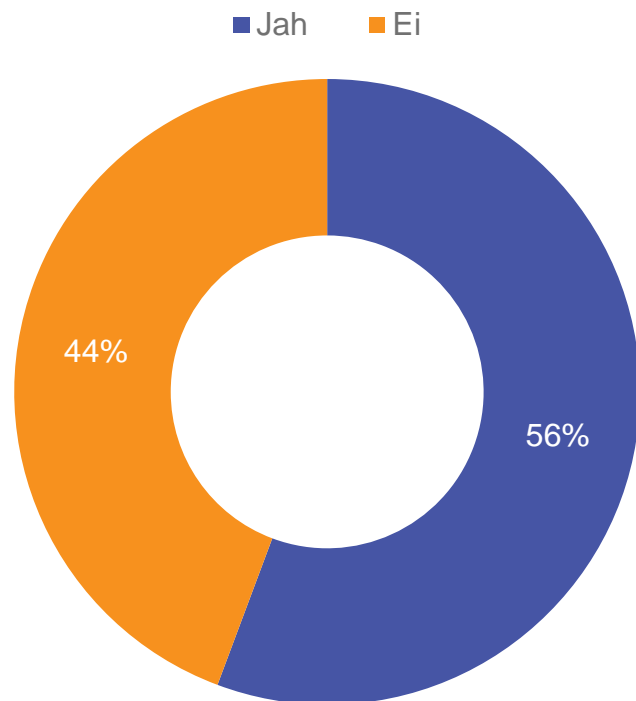
Üldised tulemused

Tahkekütteil töötav või korstnaga ühendatud gaasiseadmel töötav kütteseade on veidi üle poolte vastajate kodudes

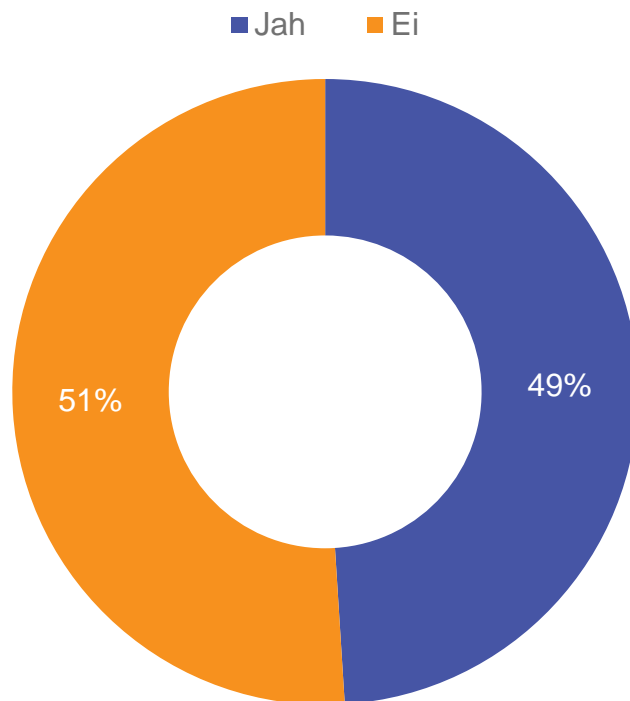
% kõigist vastajatest, n = 2182

Kas Teil on kodus...

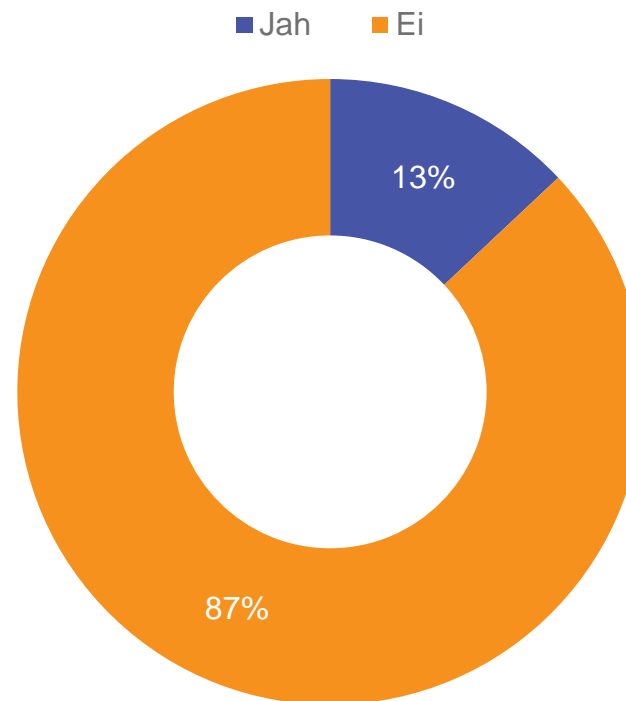
...tahkekütteil töötav kütteseade ja/või korstnaga ühendatud gaasiseade?

... tahkekütteil (puit, brikett vms) töötav kütteseade (ahi, kamin, pliit vms)?

... korstnaga ühendatud gaasiseade (nt gaasikatel, soojavee boiler vms)?

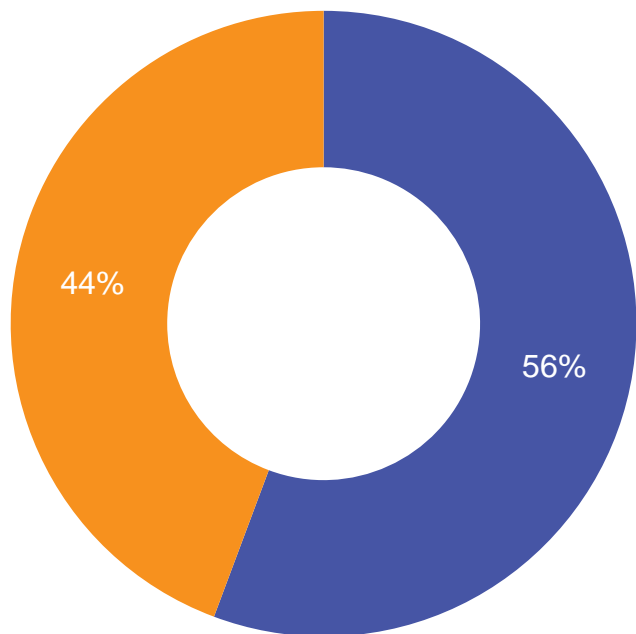

Vingugaasi andur on paigaldatud 56% kodudest, kus kütteseadmeks on tahkekütteil või korstnaga ühendatud gaasiseadmepõhine süsteem

Kas Teil on kodus paigaldatud vingugaasi andur?

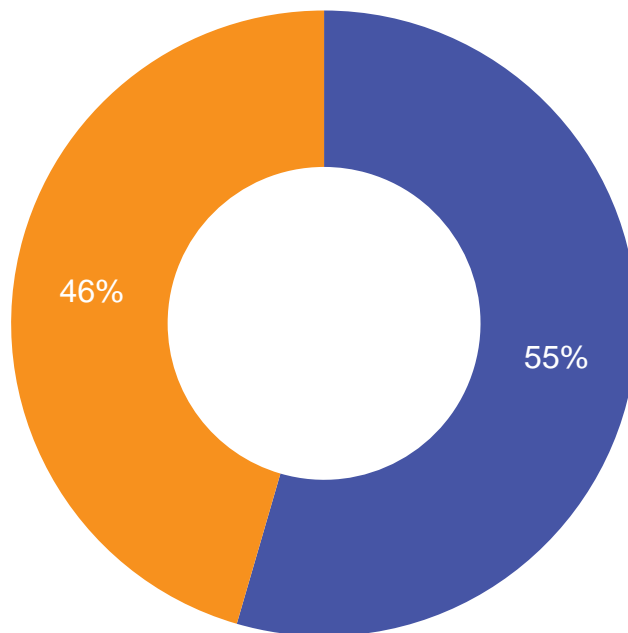
% neist, kellel on kodus kas tahkekütteil töötav kütteseade ja/või korstnaga ühendatud gaasiseade, n = 1321

■ Jah ■ Ei

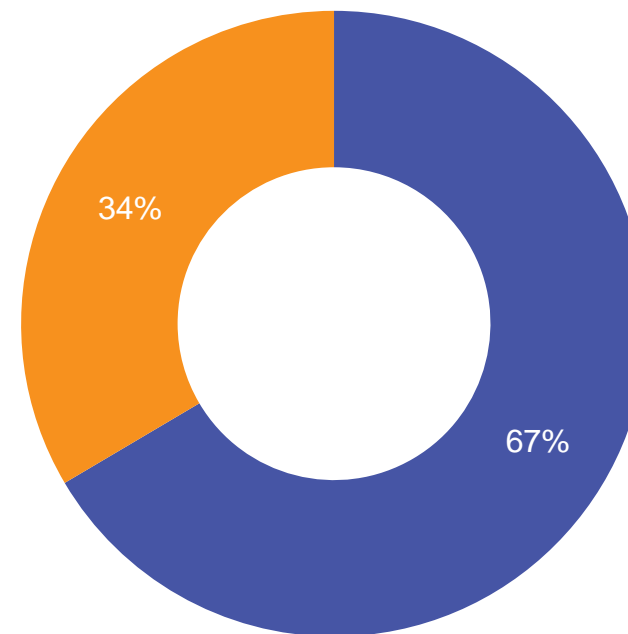
% neist, kellel on kodus tahkekütteil töötav kütteseade, n = 1183

■ Jah ■ Ei

% neist, kellel on kodus korstnaga ühendatud gaasiseade, n = 254

■ Jah ■ Ei

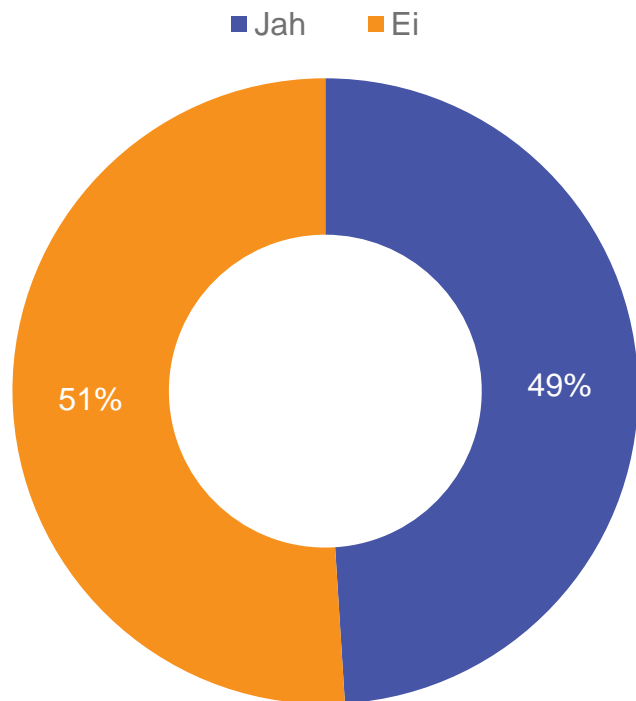
2

Tahkeküttele töötava kütteseadmega kodud

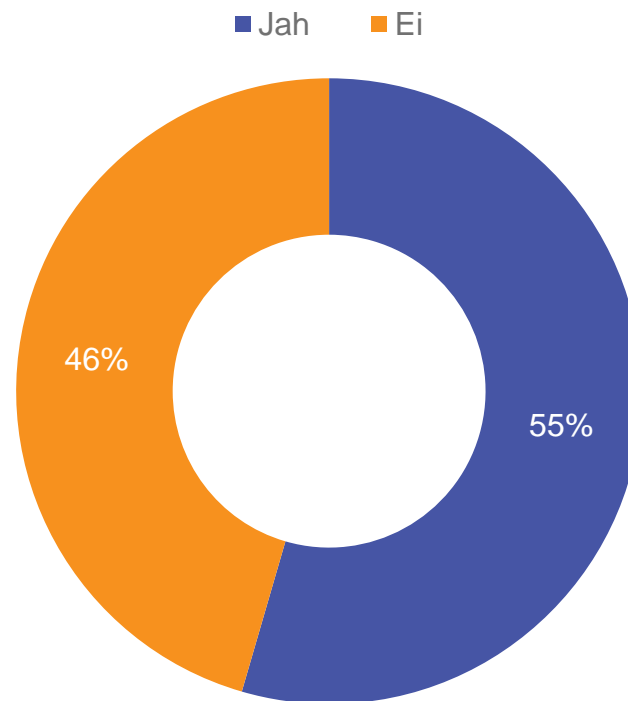
Tahkekütteil töötava kütteseadmega kodudes on vingugaasi andur paigaldatud 55 protsendil

Kas Teil on kodus...

... tahkekütteil (puit, brikett vms) töötav kütteseade (ahi, kamin, pliit vms)?
% kõigist vastajatest, n = 2182

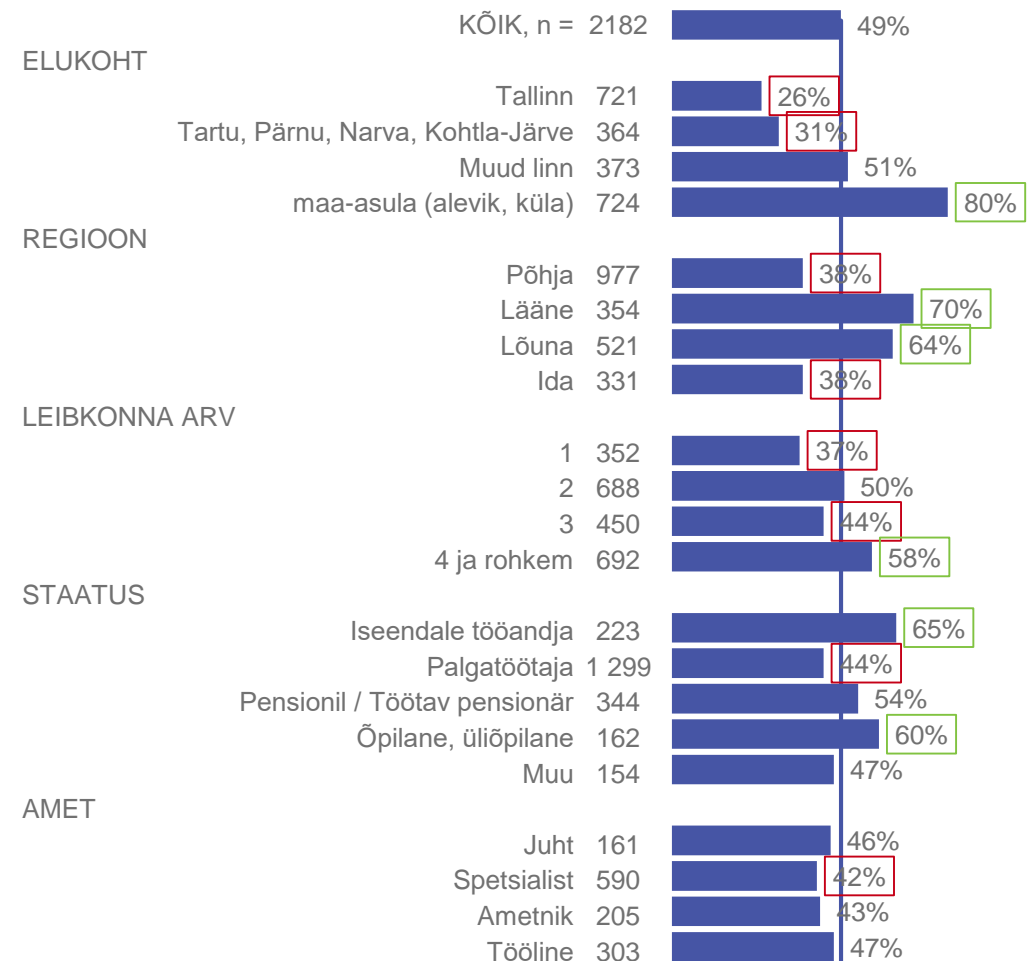
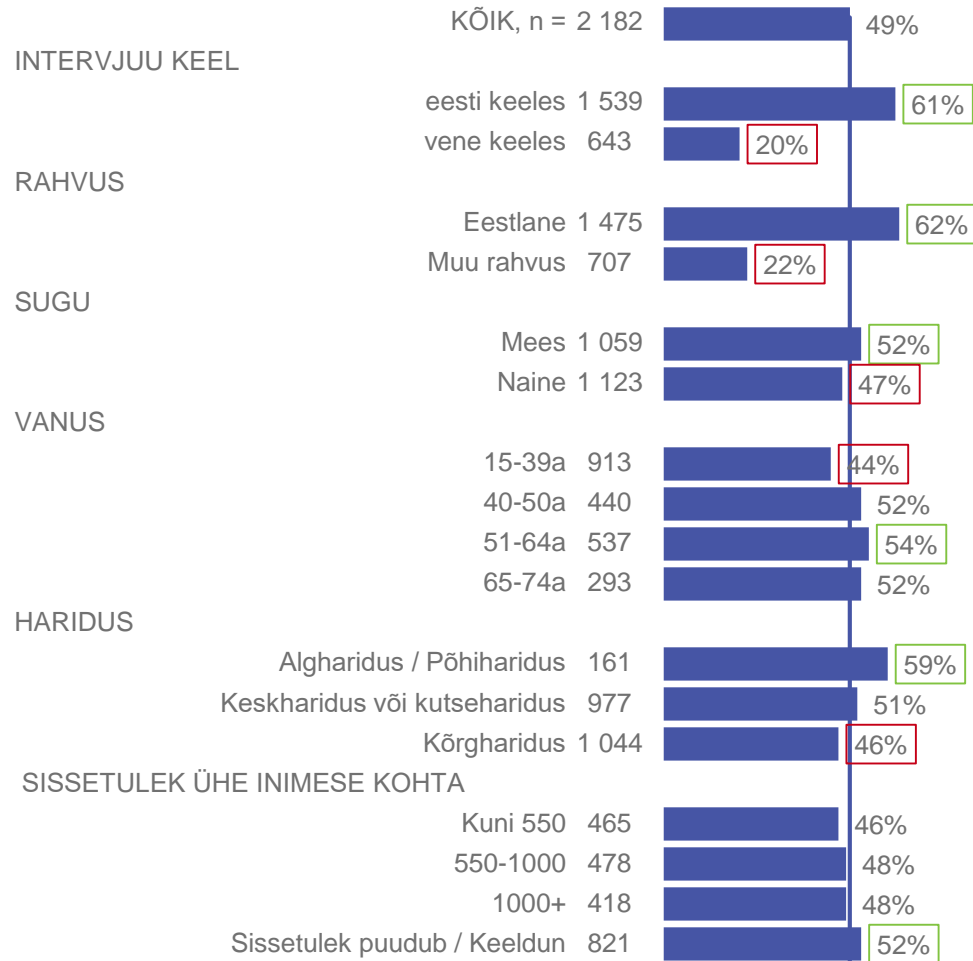
... paigaldatud vingugaasi andur?
% neist, kellel on kodus tahkekütteil töötav kütteseade, n = 1074

Tahkekütteil töötavaid kütteseadmeid on keskmisest enam eestlaste, maaelanike ning Lääne ja Lõuna regiooni kodudes

reaprotsent kõigist vastajatest, n = 2182

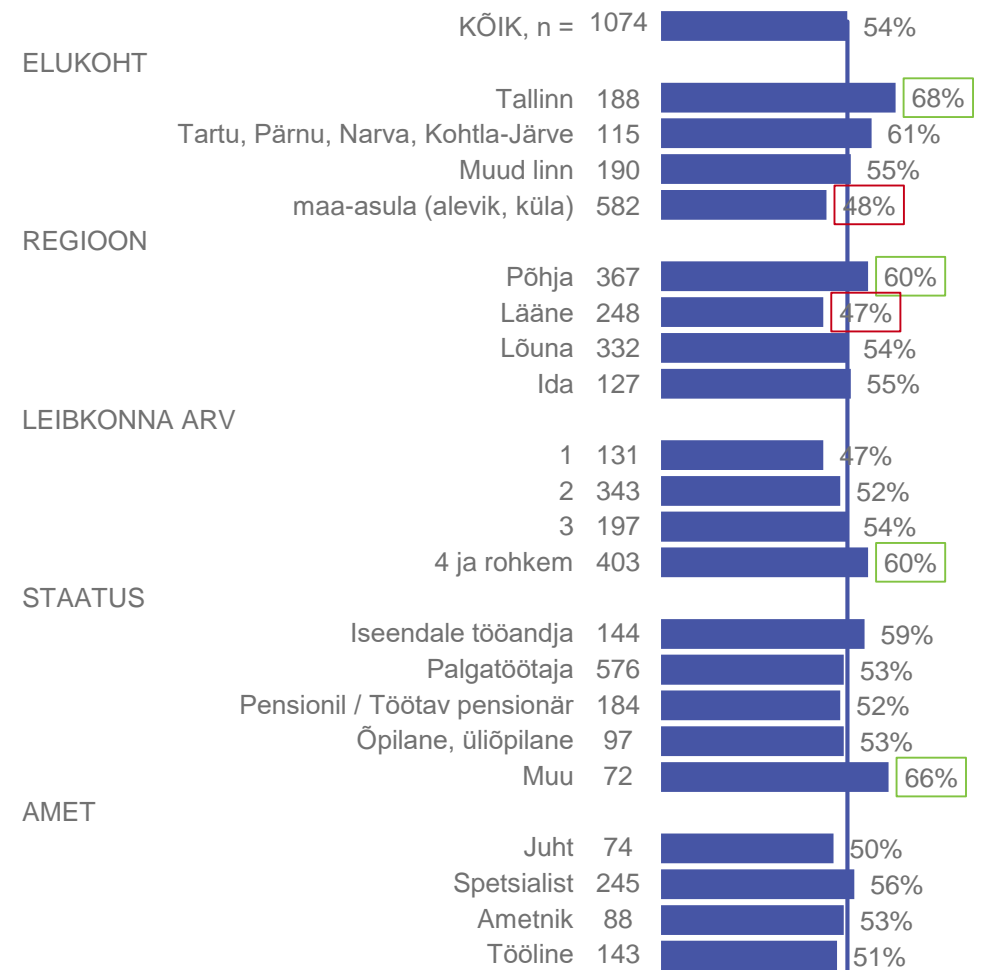
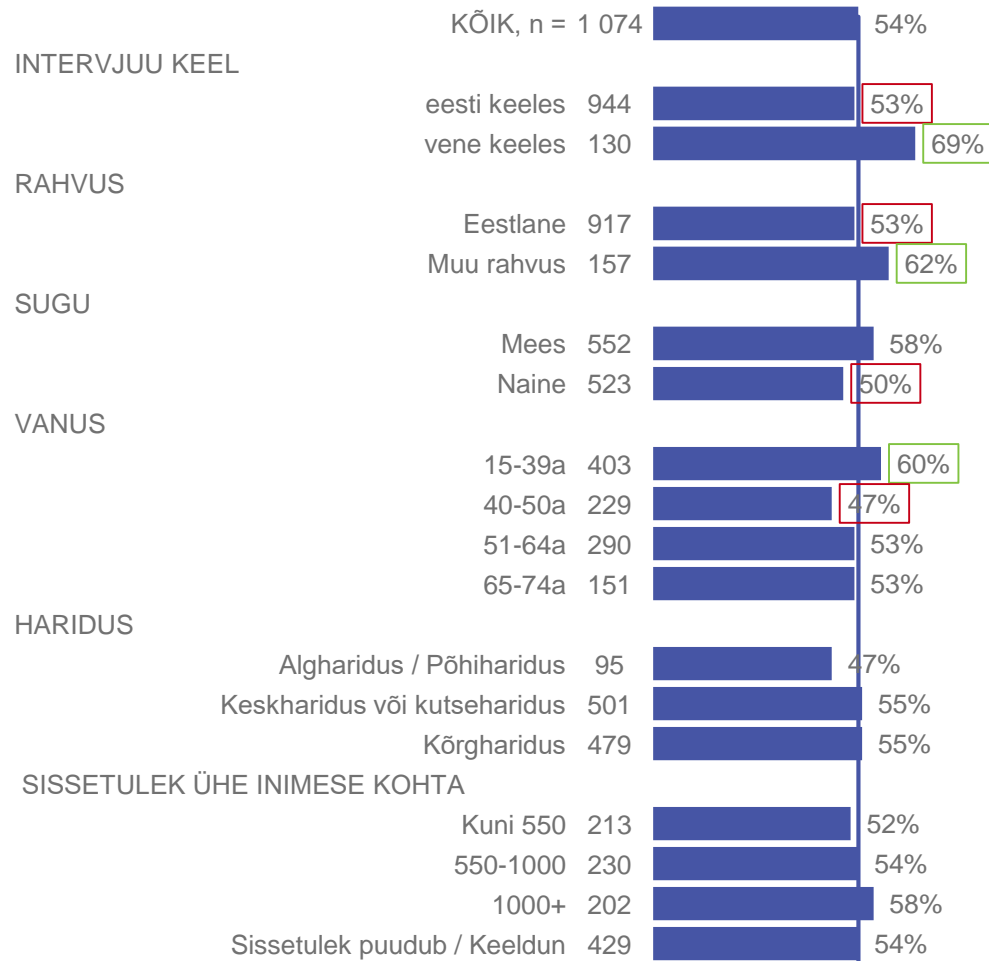
Kas Teil on kodus **tahkekütteil** (puit, brikett vms) **töötav kütteseade** (ahi, kamin, pliit vms)? - Jah

Tahkekütteil töötav kütteseade on keskmiselt enam levinud maa-asulates, kuid sealsetes kodudes on keskmisest vähem ka vingugaasi andureid

reaprotsent neist, kellel on kodus tahkekütteil (puit, brikett vms) töötav kütteseade (ahi, kamin, pliit vms) n = 1074

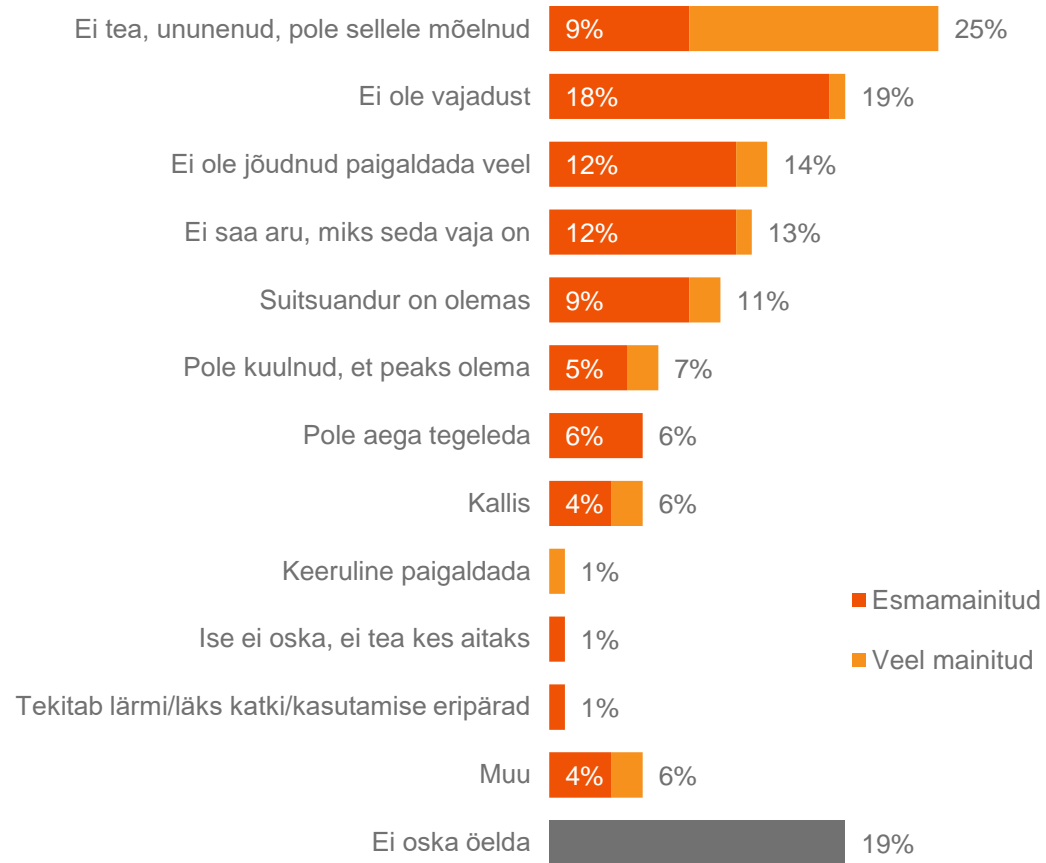
Kas Teil on kodus paigaldatud vingugaasi andur? - Jah

Üks kümnest tahkekütteil töötava kütteseadme omanikust arvab, et suitsuandurist piisab, ligi viiendik ei oska vingugaasi anduri puudumise kohta põhjendust anda

% neist, kellel on tahkekütteil töötav kütteseade, kuid ei ole kodus paigaldatud vingugaasi andurit, n = 489

Miks Te ei ole vingugaasi andurit paigaldanud?

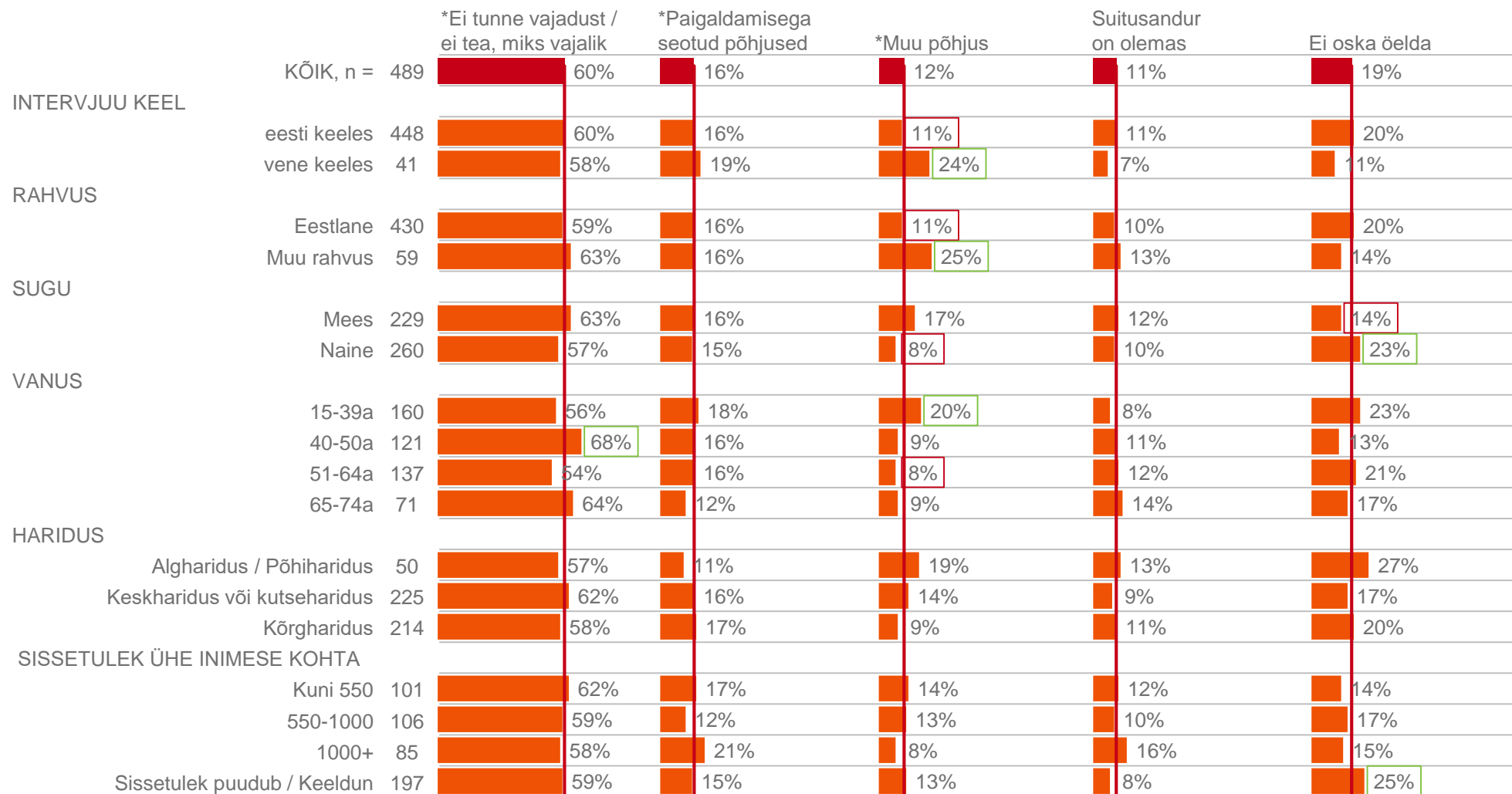

Vingugaasi anduri paigaldamise suurimaks barjääriks on vajalikkuse tunnetamise puudus

reaprosent neist, kellel on tahkeküttel töötav kütteseade, kuid ei ole kodus paigaldatud vingugaasi andurit, n = 489

Miks Te ei ole vingugaasi andurit paigaldanud?

*Ei tunne vajadust / ei tea, miks vajalik vastusevariandi alla on koondatud järgmised variandid:

- Pole aega tegeleda / Ei saa aru, miks seda vaja on / Pole kuulnud, et peaks olema / Ei tea, ununenud, pole sellele mõelnud / Ei ole vajadust

*Paigaldamisega seotud põhjused alla on koondatud järgmised variandid:

- Keeruline paigaldada / Ise ei oska, ei tea kes aitaks / Ei ole jõudnud paigaldada veel

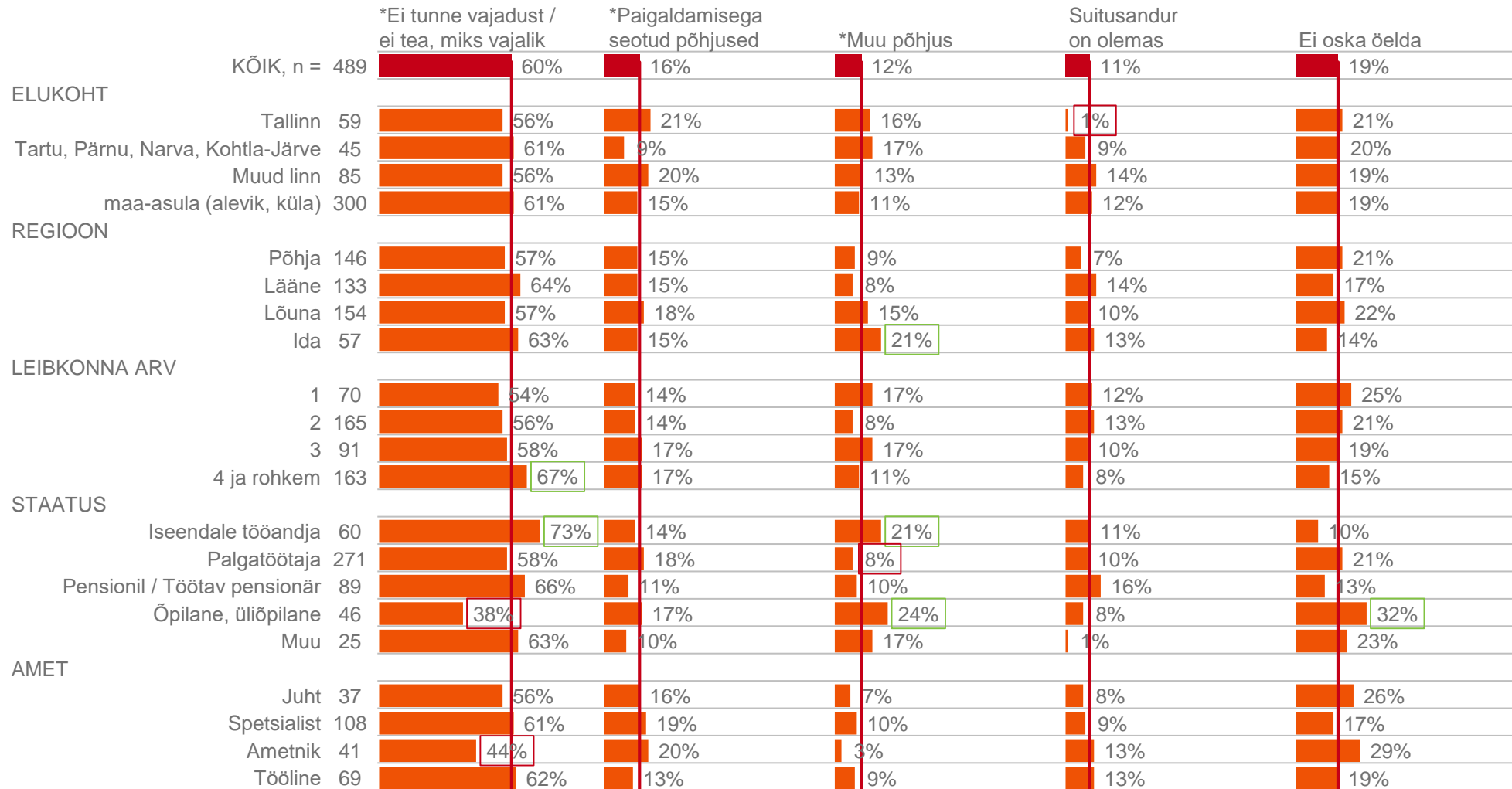
*Muu põhjuse alla on koondatud järgmised variandid:

- Kallis / Tekitab lärmi/läks katki/kasutamise eripärad / Muu

Ida regiooni elanike seas oli keskmiselt rohkem neid, kes leidsid, et andur on kallis

reaprotsent neist, kellel on tahkeküttega töötav kütteseade, kuid ei ole kodus paigaldatud vingugaasi andurit, n = 489

Miks Te ei ole vingugaasi andurit paigaldanud?

*Ei tunne vajadust / ei tea, miks vajalik vastusevariandi alla on koondatud järgmised variandid:

- Pole aega tegeleda / Ei saa aru, miks seda vaja on / Pole kuulnud, et peaks olema / Ei tea, ununenud, pole sellele mõelnud / Ei ole vajadust

*Paigaldamisega seotud põhjused alla on koondatud järgmised variandid:

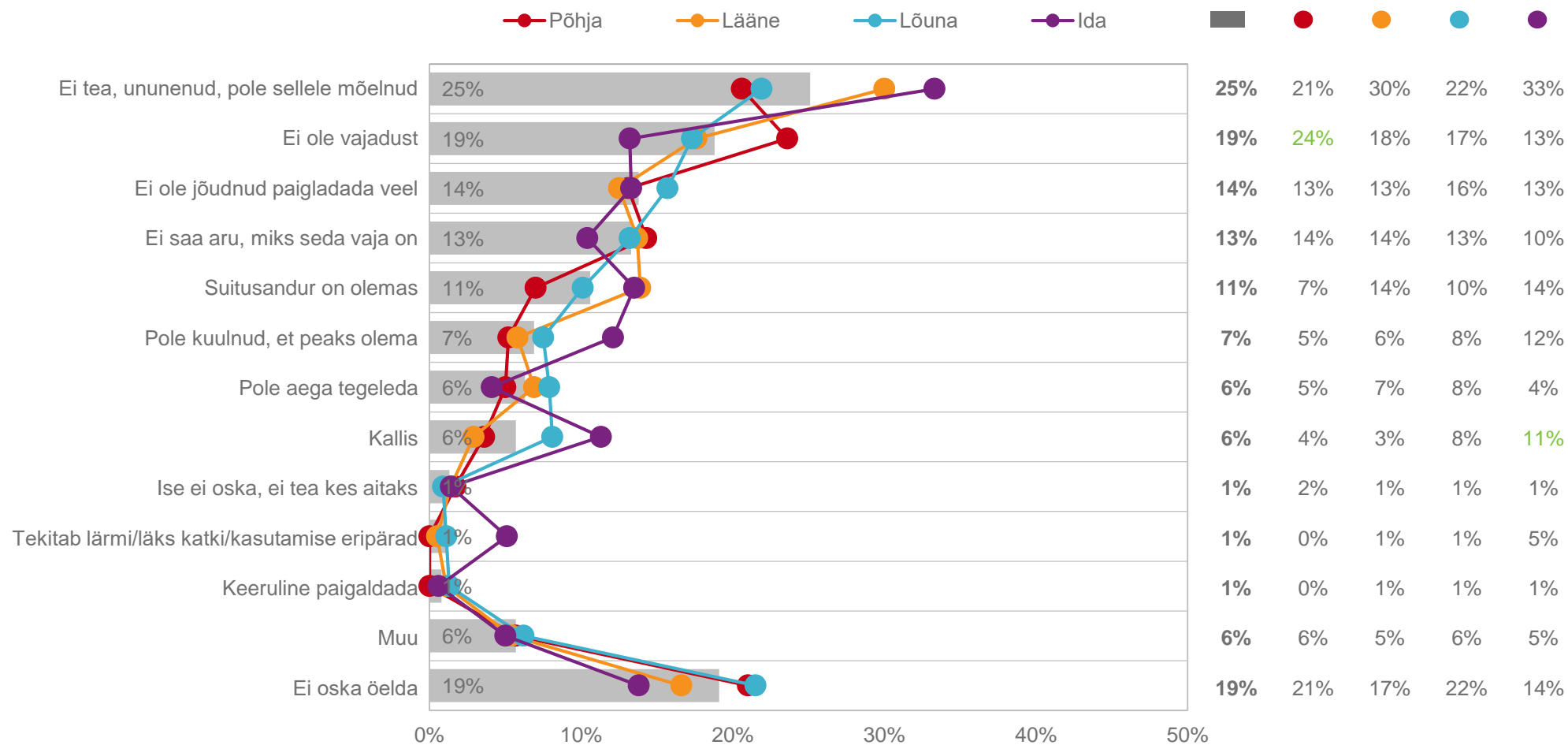
- Keeruline paigaldada / Ise ei oska, ei tea kes aitaks / Ei ole jõudnud paigaldada veel

*Muu põhjuse alla on koondatud järgmised variandid:

- Kallis / Tekitab lärmi/läks katki/kasutamise eripärad / Muu

Tahkeküttele töötava kütteseadmega kodud: regioon

Miks Te ei ole vingugaasi andurit paigaldanud?

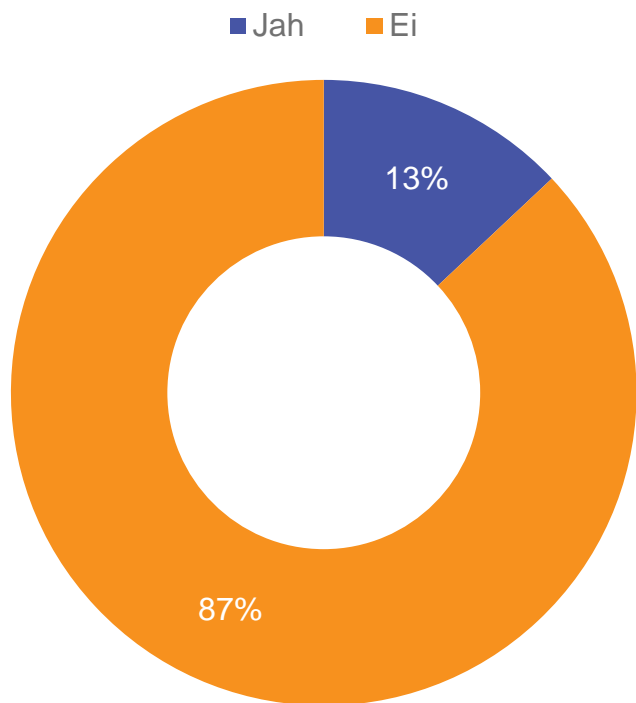
3

Korstnaga ühendatud gaasiseadmega kodud

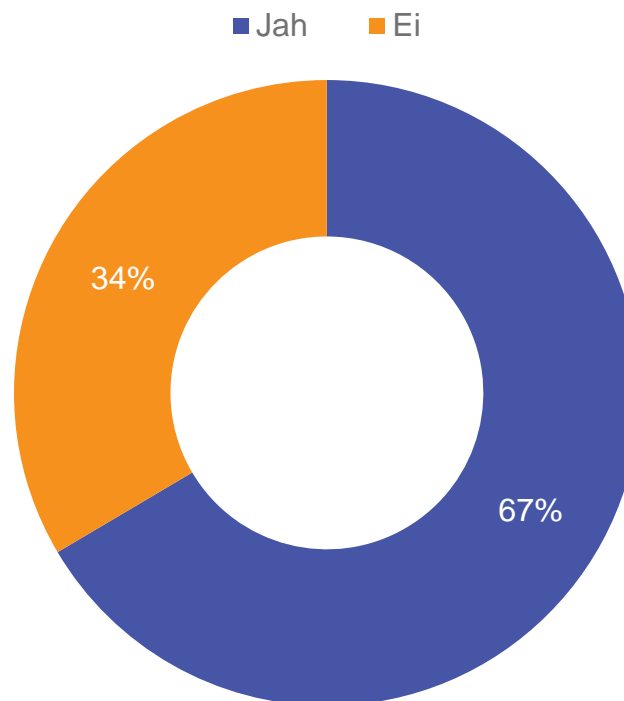
Korstnaga ühendatud gaasiseadme omanikest on vingugaasi anduri paigaldanud kaks kolmandikku

Kas Teil on kodus...

... korstnaga ühendatud gaasiseade
(nt gaasikatel, soojavee boiler vms)?
% kõigist vastajatest, n = 2182

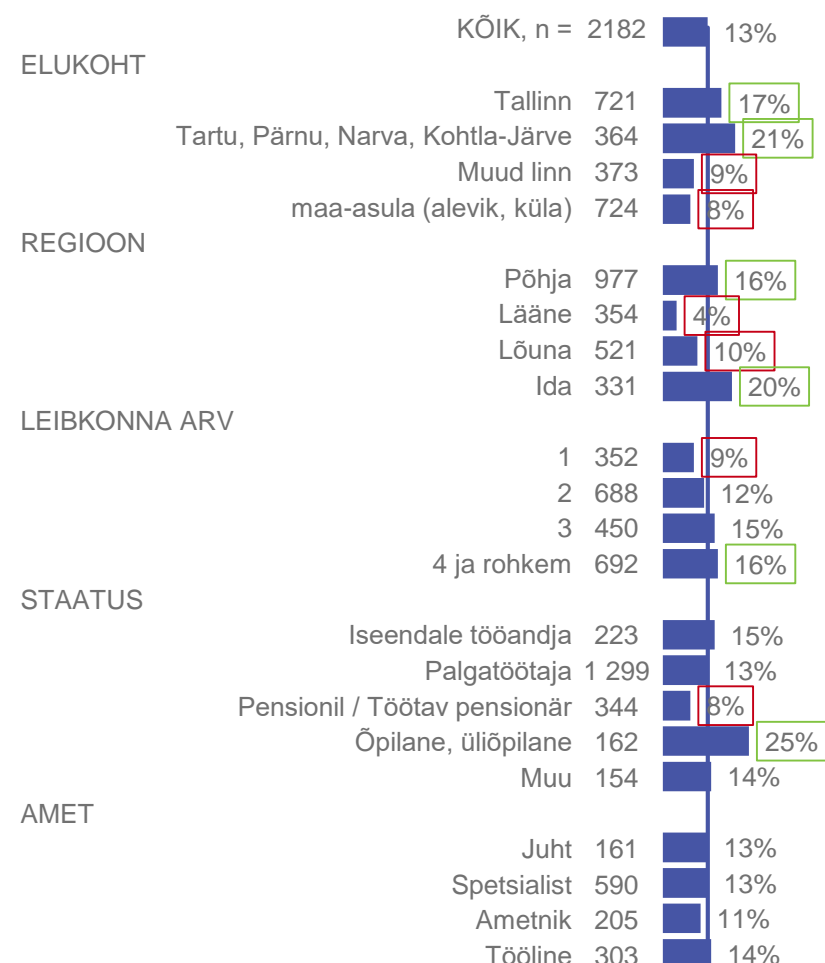
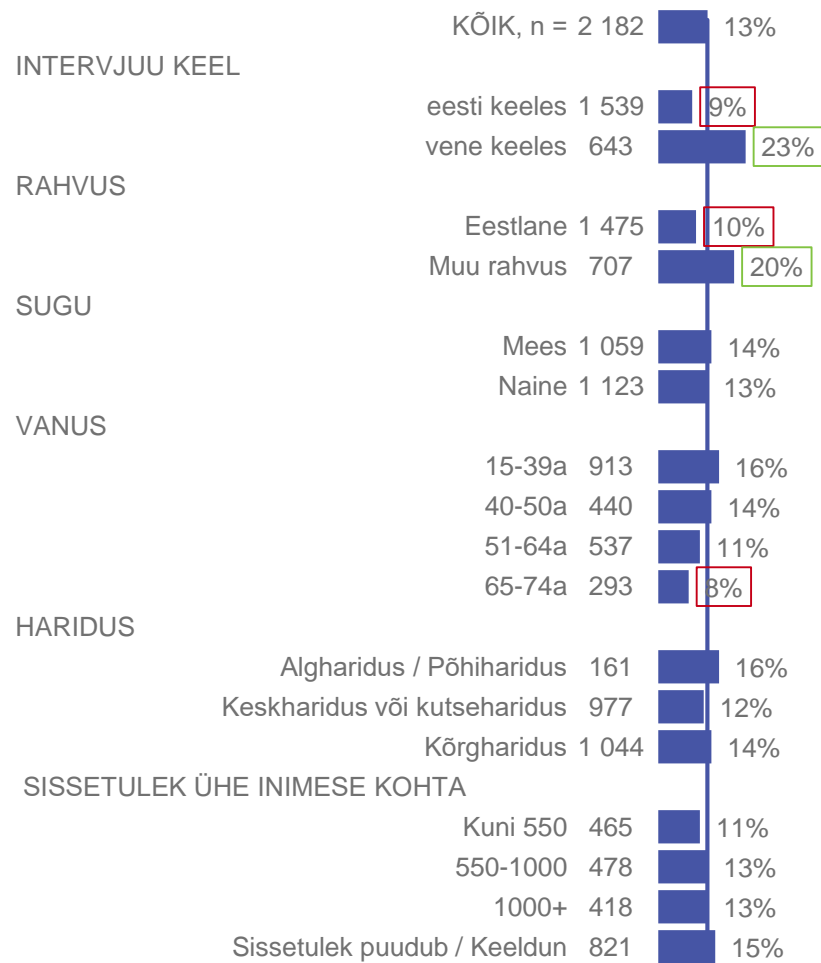
... paigaldatud vingugaasi andur?
% neist, kellel on kodus korstnaga ühendatud
gaasiseade, n = 290

Korstnaga ühendatud gaasiseadme omanikke on keskmisest enam muust rahvusest, suuremate linnade ning Põhja ja Ida regiooni elanike hulgas

reaprotsent kõigist vastajatest, n = 2182

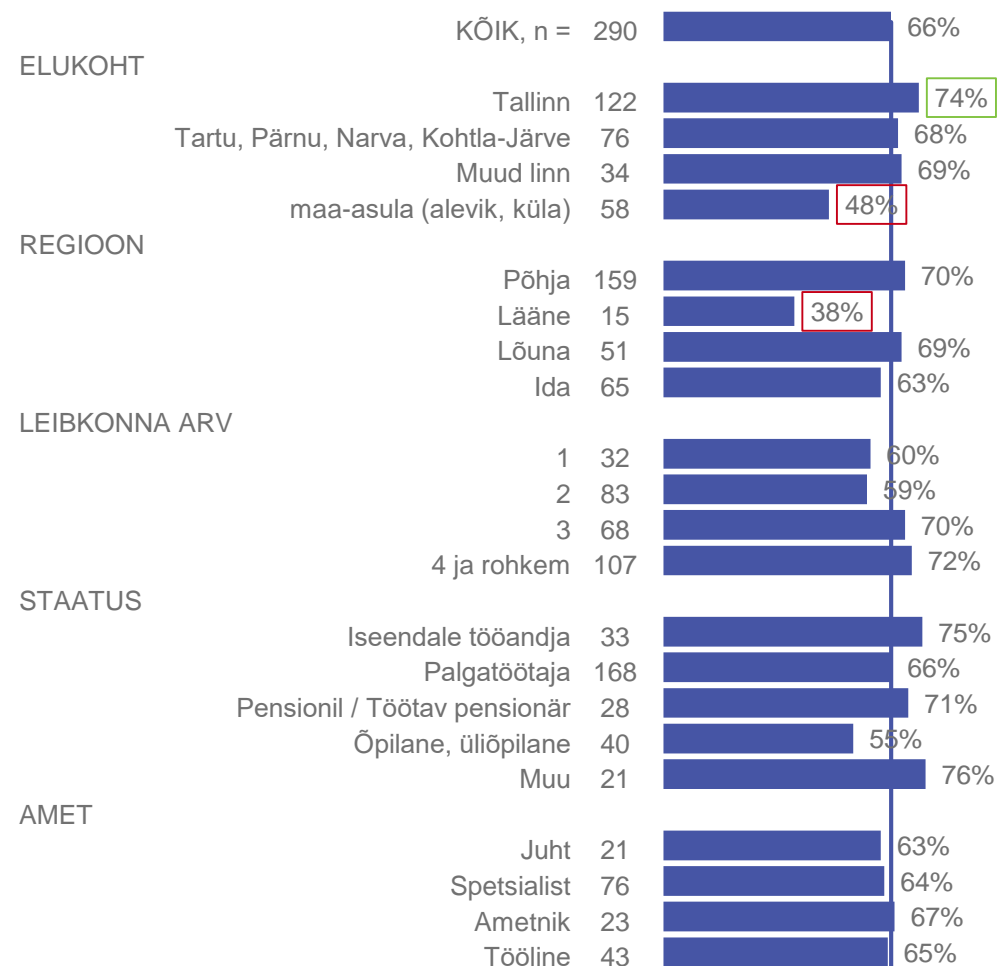
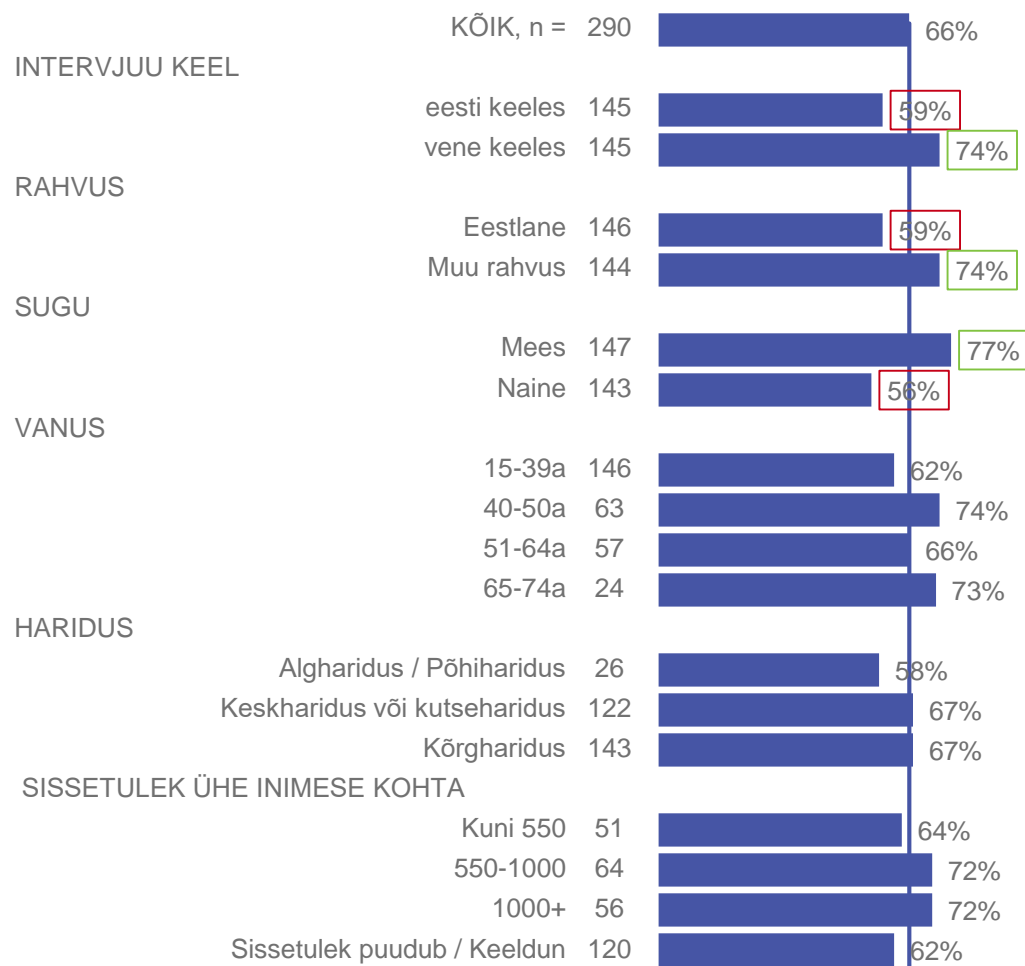
Kas Teil on kodus korstnaga ühendatud gaasiseade (nt gaasikatel, soojavee boiler vms)? - Jah

Korstnaga ühendatud gaasiseadmega kodudest on vingugaasi andurit keskmisest tunduvalt vähem Lääne regioonis

reaprosent neist, kellel on kodus korstnaga ühendatud gaasiseade (nt gaasikatel, soojavee boiler vms), n = 290

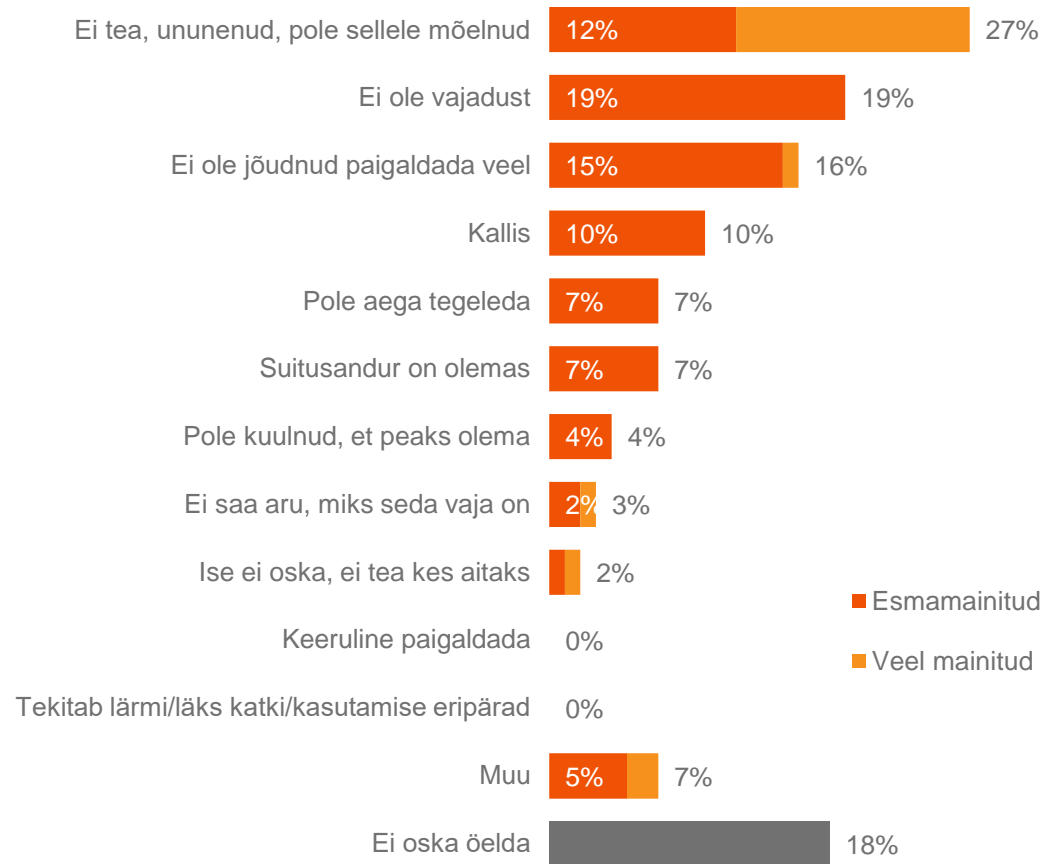
Kas Teil on kodus paigaldatud vingugaasi andur?

Vingugaasi anduri paigaldamist takistab eeskätt selle vähene tähtsustamine, paigaldus jääb tihti kinni viitsimise või mugavuse taha

% neist, kellel on korstnaga ühendatud gaasiseade, kuid ei ole kodus paigaldatud vingugaasi andurit, n = 97

Miks Te ei ole vingugaasi andurit paigaldanud?

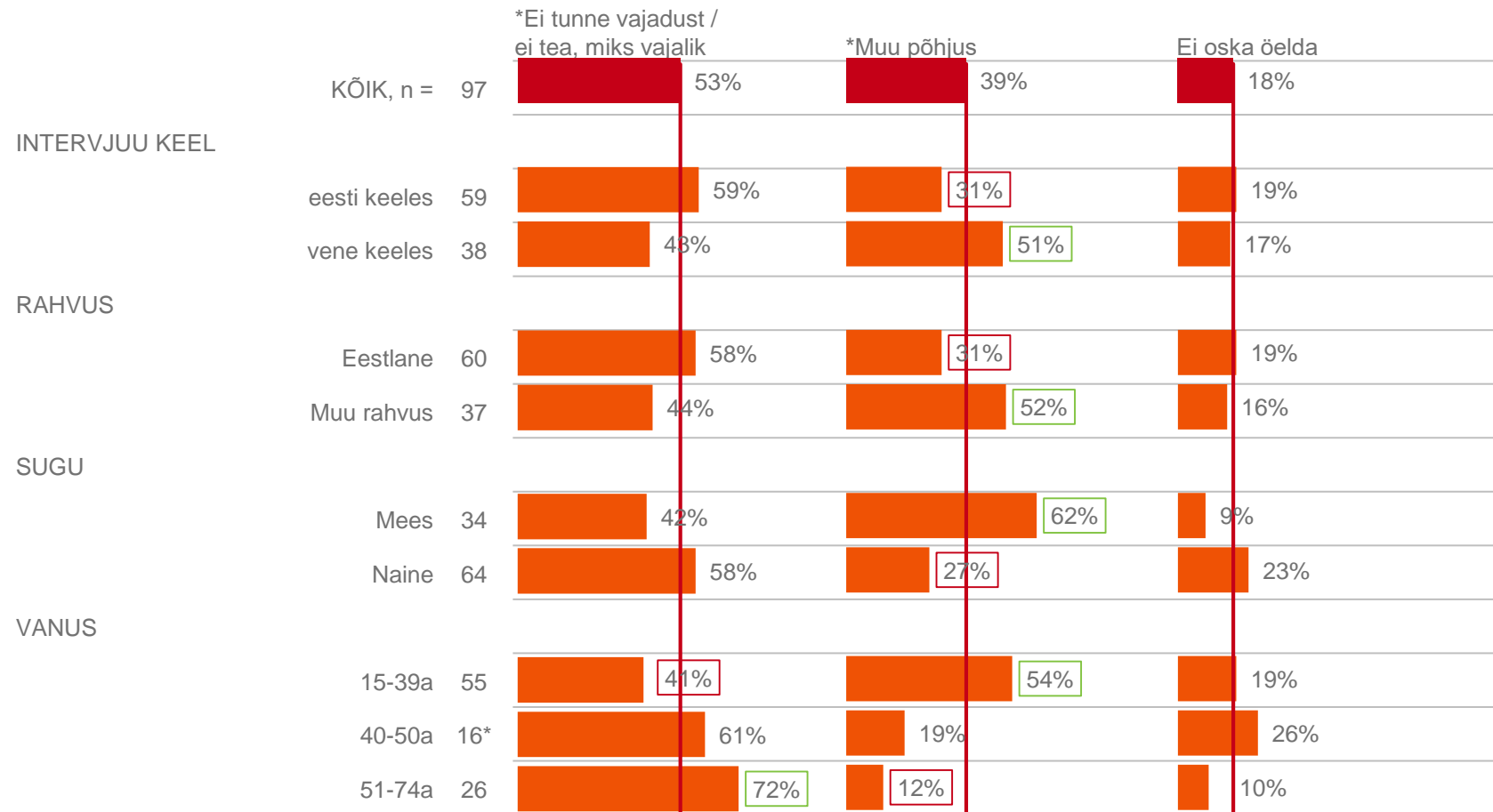

Vingugaasi anduri vajalikkust (ja kohustuslikkust) tunnetavad keskmisest oluliselt vähem 50-74-aastased ilma andurita vastajad

reaprosent neist, kellel on korstnaga ühendatud gaasiseade, kuid ei ole kodus paigaldatud vingugaasi andurit, n = 97

Miks Te ei ole vingugaasi andurit paigaldanud?

*Ei tunne vajadust / ei tea, miks vajalik

vastusevariandi alla on koondatud järgmised variandid:

- Pole aega tegeleda / Ei saa aru, miks seda vaja on / Pole kuulnud, et peaks olema / Ei tea, ununenud, pole sellele mõelnud / Ei ole vajadust

*Muu põhjuse

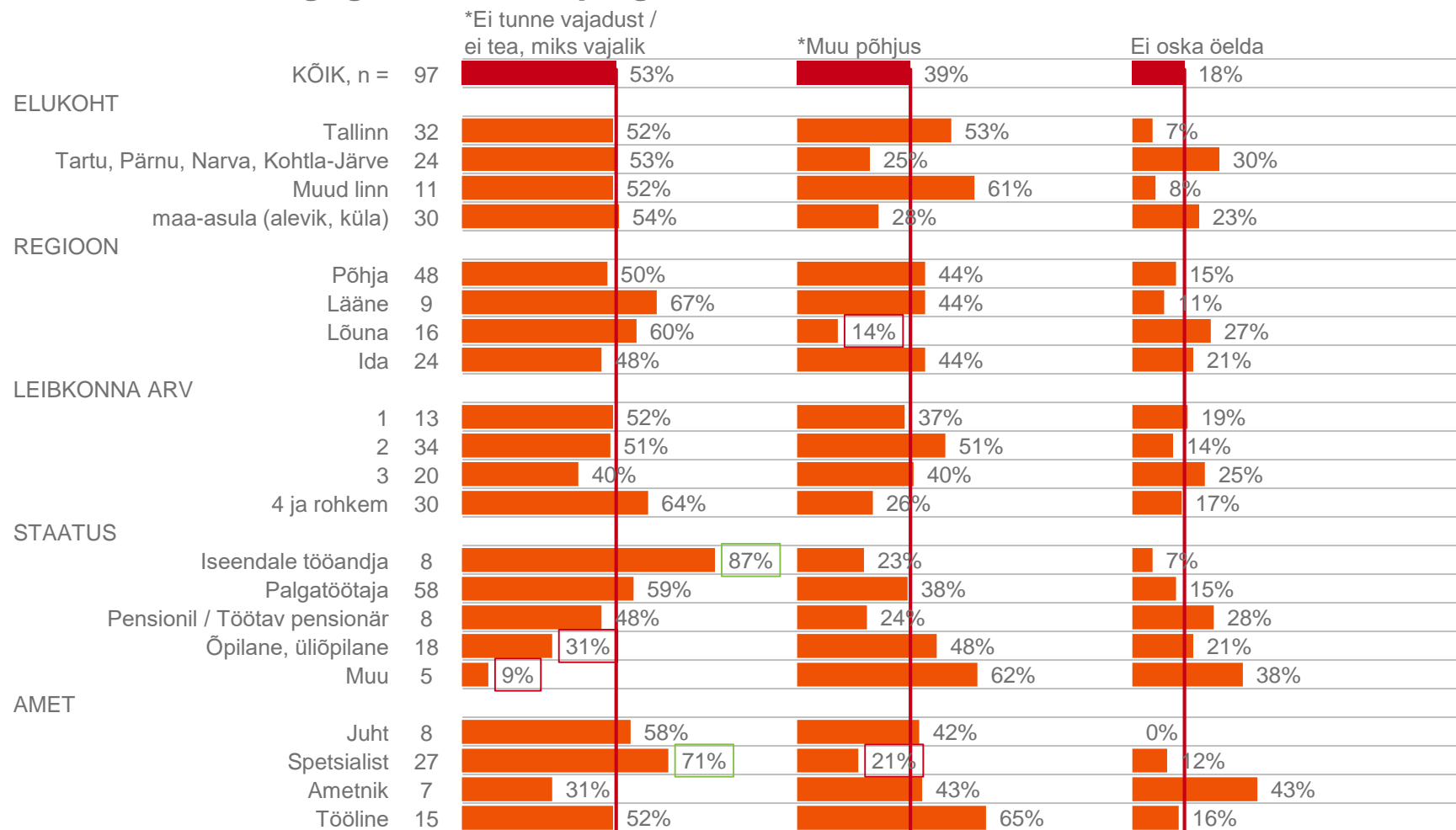
- Keeruline paigaldada / Ise ei oska, ei tea kes aitaks / Ei ole jõudnud paigaldada veel / Suitsandur on olemas / Kallis / Tekitab lärmi/läks katki/kasutamise eripärad / Muu

* Järelduste tegemiseks liiga väike vastajate arv

Vingugaasi anduri vajalikkus korstnaga ühendatud gaasiseadmega kütte puhul vajab enam teavitustööd Lääne regioonis

reaprotsent neist, kellel on korstnaga ühendatud gaasiseade, kuid ei ole kodus paigaldatud vingugaasi andurit, n = 97

Miks Te ei ole vingugaasi andurit paigaldanud?

*Ei tunne vajadust / ei tea, miks vajalik vastusevariandi alla on koondatud järgmised variandid:

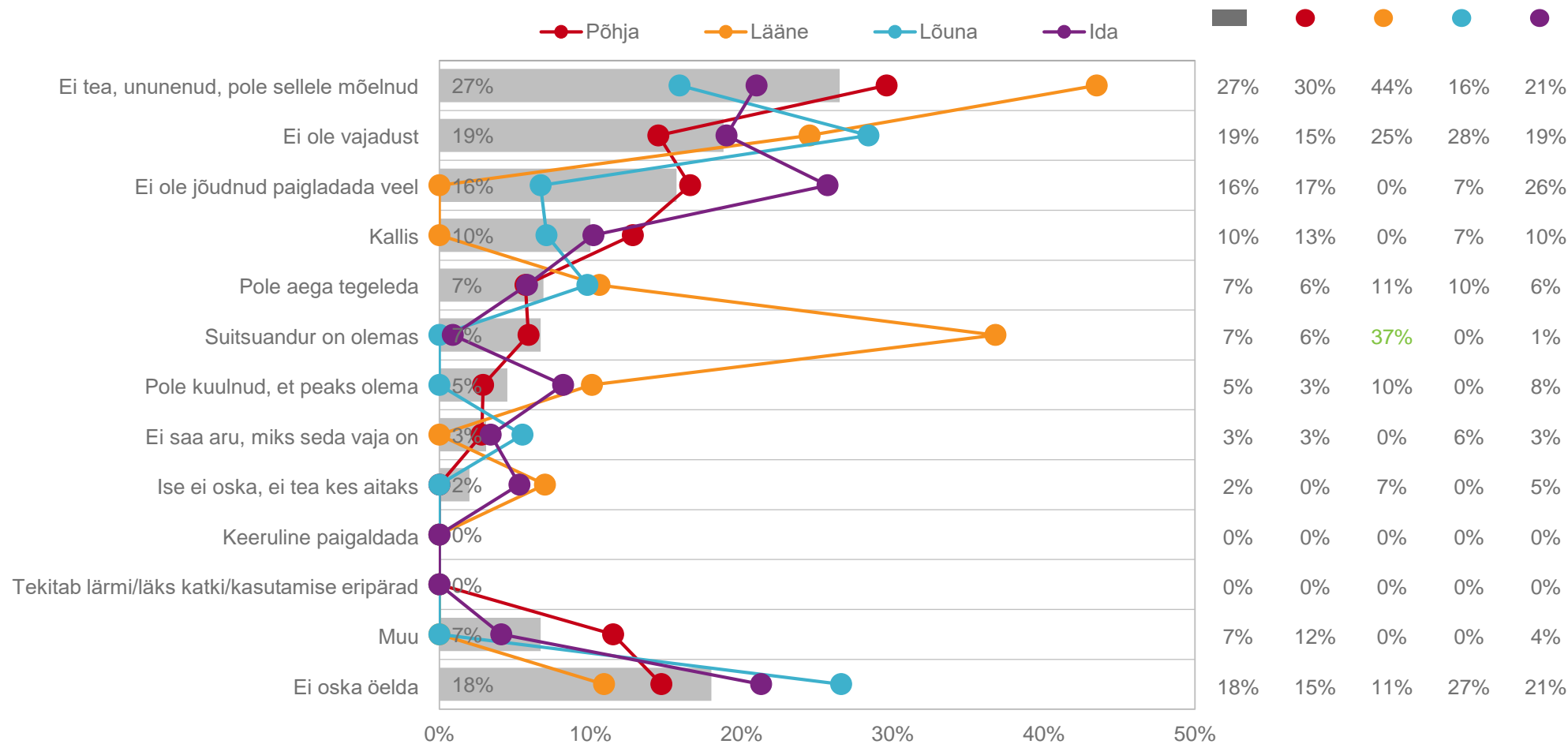
- Pole aega tegeleda / Ei saa aru, miks seda vaja on / Pole kuulnud, et peaks olema / Ei tea, ununenud, pole sellele mõelnud / Ei ole vajadust

*Muu põhjuse alla on koondatud järgmised variandid:

- Keeruline paigaldada / Ise ei oska, ei tea kes aitaks / Ei ole jõudnud paigaldada veel / Suitusandur on olemas / Kallis / Tekitab lärmi/läks katki/kasutamise eripärad / Muu

Korstnaga ühendatud gaasiseadmega kodud

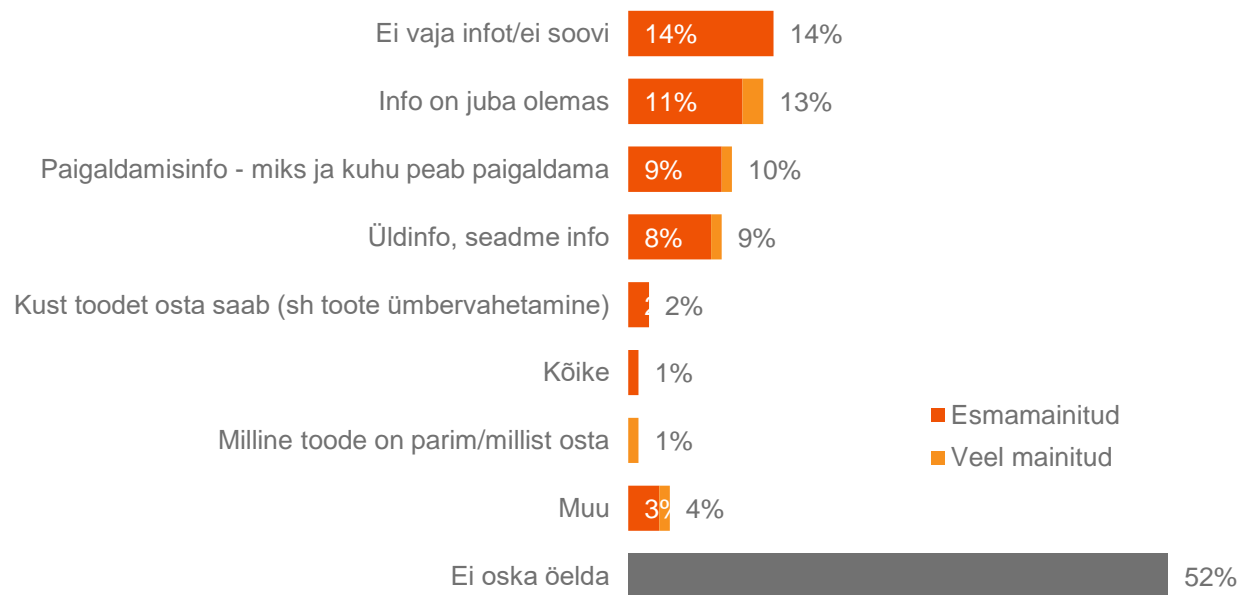
Miks Te ei ole vingugaasi andurit paigaldanud?

Vingugaasi anduri kohta oodatakse kõige enam informatsiooni paigaldamise osas

% neist, kellel on kas tahkekütlet töötav kütteseade ja/või korstnaga ühendatud gaasiseade, kuid ei ole kodus vingugaasi andurit paigaldatud, n = 542

Millist infot Te vingugaasi anduri kohta sooviksite?

Lisad

Vastajate sotsiaaldemograafiline profiil

% kõigist vastajatest, n = 2182

INTERVJUU KEEL

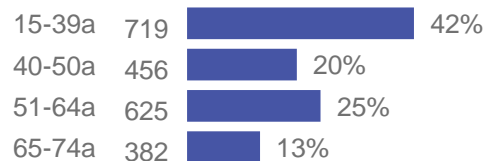
RAHVUS

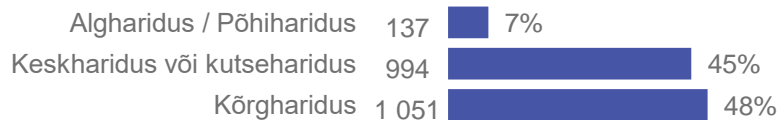
SUGU

VANUS

HARIDUS

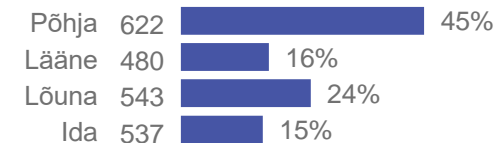
SISSETULEK ÜHE INIMESE KOHTA

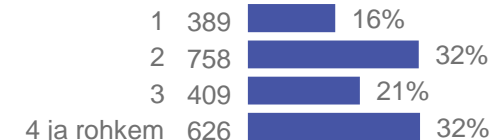
ELUKOHT

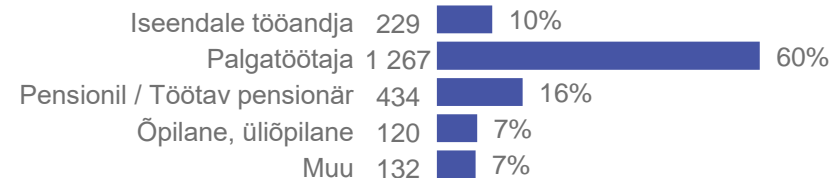
REGIOON

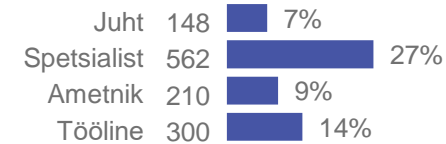
LEIBKONNA ARV

STAATUS

AMET

Projekti meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijä esindaja:

Ankeedi koostaja:

Aruande koostaja:

Valimi planeerija:

Küsitlustöö koordineerimine:

Ankeedi programmeerimine ja andmetöötlus:

Graafilised tööd:

Sandra Tammiksaar

Esta Kaal

Reet Marii Rokk

Alise Udam, Marit Schultz

Kaja Ruuben

Kalev Mitt

Maire Nõmmik

Kontaktinfo

Reet Marii Rokk

Kantar Emor, uuringuspetsialist

Telefon: 626 8532

E-mail: reetmarii.rokk@kantar.com

Kantar Emor

Telefon: 626 8500

Faks: 626 8501

E-mail: emor@emor.ee

Aadress: Maakri 21, 10145 Tallinn